

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо збалансованості ставок акцизного податку на пальне»

(р. № 4098 від 15.09.2020, н.д. О.Мовчан та інш.)

1. Загальна характеристика законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до підпункту 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 Податкового кодексу України та змінити ставки акцизного податку: на бензини з 213,50 € на 139,50 €; на дизпаливо - залишити на тому ж рівні 139,50 €; на скраплений газ з 52 € на 139,50 €.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Положення проекту закону охоплюється міжнародно-правовими зобов'язаннями України у сфері європейської інтеграції, передбаченими у рамках Глави 4 «Оподаткування» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» та Додатку XXVIII Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми Державами-членами, з іншої сторони (далі - Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

Стаття 353 Угоди про асоціацію передбачає поступове наближення до структури оподаткування, визначеної у acquis ЄС та здійснюється відповідно до Додатка XXVIII до цієї Угоди.

Додатком XXVIII передбачена імплементація Директиви Ради ЄС № 2003/96/ЄС від 27 жовтня 2003 р. про реструктуризацію системи Співтовариства з оподаткування продуктів енергії та електроенергії (далі - Директива 2003/96/ЄС), Директива Ради № 2008/118/ЄС від 16 грудня 2008 року про загальний режим акцизних зборів та якою скасовується Директива 92/12/ЄЕС (далі - Директива 2008/118/ЄС).

На сьогодні у державах-членах ЄС перелік підакцизних товарів та загальні механізми встановлення акцизних зборів регулюються Директивою Ради 2008/118/ЄС про загальні умови стягнення акцизних зборів, які стягуються прямо або опосередковано у процесі споживання підакцизних товарів. Директива

регламентує механізм визначення податкових зобов'язань зі сплати податку та загальний режим виробництва, зберігання й обігу підакцизних товарів, структуру податків, що застосовуються до певних товарів, ставки податку, тощо.

Відповідно до статті 1 Директиви, спільні правила оподаткування поширюються на такі товари:

- 1) алкоголь та алкогольні напої: пиво, вино, ферментовані напої, відмінні від вина та пива, проміжні продукти, етиловий спирт;
- 2) перероблений тютюн: сигарети, сигари та сигарили, дрібно нарізаний тютюн (для скручування цигарок) та інші курильні тютюни;
- 3) енергоносії та електроенергія: природний газ, вугілля, бензин та легке дизельне паливо, зріджений нафтовий газ та метан, тяжке дизельне паливо та керосин, електроенергія.

Директива Ради 2003/96/ЄС про реструктуризацію системи Співтовариства щодо оподаткування енергоносіїв та електроенергії фіксує ставки податків, які повинні бути імплементовані в національні законодавства держав-членів, встановлює правила оподаткування та винятки із них, а також уповноважує держав-членів робити такі винятки чи впроваджувати у національному законодавстві преференційний режим для певних енергетичних продуктів.

Якщо загалом держави-члени виконують вимоги Директиви щодо мінімальних податкових ставок, то Директива дозволяє застосовувати диференційовані ставки, що пов'язані з різною якістю продуктів, кількісним рівнем споживання електричної енергії та енергетичних продуктів, що використовуються для опалення, для місцевого громадського транспорту, включаючи таксі, вивезення сміття, забезпечення збройних сил, служб людей з обмеженими можливостями, карет швидкої допомоги. Це положення має на меті сприяння розвитку соціального суспільства та захищає основні економічні потреби громадян.

Стаття 8 також встановлює певні пільгові умови - мінімальний рівень оподаткування до продуктів, що використовуються як моторне паливо для промислових і комерційних цілей щодо:

- а) сільськогосподарських садово-городніх або риборозвідних робіт, у лісовому господарстві;
- б) для стаціонарних двигунів;
- в) машин і обладнання, що застосовуються у будівництві, будівельних та громадських роботах;
- г) транспортних засобів, призначених для використання поза громадськими проїжджими частинами або яким не було надано дозвіл на використання в основному на громадських проїжджих частинах.

Стаття 14 Директиви 2003/96/ЄС зобов'язує Держави-члени вилучати енергетичні продукти зі сфери оподаткування, якщо енергетичні продукти та електроенергія використовуються для виготовлення електроенергії або підтримання потужностей для вироблення електроенергії, якщо енергетичні продукти постачаються для забезпечення повітряного сполучення, крім приватних польотів (некомерційних) та якщо енергетичні продукти постачаються як паливо для навігації у межах водної території співтовариства, включаючи риболовну.

Одночасно, відповідно до статті 15 Директиви 2003/96/ЄС Держави-члени ЄС, застосовуючи фіскальний контроль, можуть застосовувати повне або часткове звільнення або зменшення оподаткування для певних видів електроенергії та електричних продуктів.

Так, пункт 1 (а) надає можливість застосовувати повне або часткове звільнення від оподаткування до продукції, використаної у сфері пілотних проектів з технологічного розвитку більш екологічно чистої продукції або палива з відновлювальних ресурсів.

Пунктом 2 визначається, що Держави-члени можуть також повернути виробнику частину або всю суму податку, сплаченого споживачем за електроенергію, вироблену з продуктів, зазначених у пункті 1 (б) (електрика: сонячного, вітрового, хвильового, припливного або геотермального походження; гідравлічного походження, що виробляється в гідроелектростанціях; виробляється з біомаси або з продуктів, вироблених з біомаси; утворюється з метану, що викидається занедбаними вугільними шахтами; генерується з паливних елементів).

Пункт 1 дає також можливість застосовувати повне або часткове звільнення від оподаткування до:

(с) енергетичних продуктів та електроенергії, що використовуються для комбінованого виробництва електроенергії;

(d) електроенергії, що виробляється від комбінованого виробництва тепла та електроенергії, за умови, що комбіновані генератори екологічні. Держави-члени можуть застосовувати національні визначення поняття «екологічно чисті» (або високоефективні) когенераційні виробництва, поки Рада на підставі звіту та пропозиції Комісії одностайно не приймає загальне визначення.

(е) енергетичних продуктів та електроенергії, що використовуються для перевезення вантажів та пасажирів залізницею, метро, трамваєм та тролейбусом;

(f) енергетичних продуктів, що постачаються для використання в якості палива для навігації по внутрішніх водних шляхах (включаючи риболовлю), крім приватних суден для розваг, та електроенергії, виробленої на борту судна;

(g) природного газу у Державах-членах, де частка природного газу у кінцевому споживанні енергії становила менше 15% у 2000 році. Повне або часткове звільнення або скорочення може застосовуватися протягом максимум десяти років з дати набуття чинності цією Директивою або до тих пір, поки національна частка природного газу у кінцевому споживанні енергії не досягне 25%, якщо цього не відбудеться раніше. Однак, щойно національна частка природного газу в кінцевому споживанні енергії досягає 20%, відповідні Держави-члени мають застосовувати суворо позитивний рівень оподаткування, який збільшується щорічно, щоб досягти принаймні мінімальної ставки на кінець вищезазначеного періоду;

(h) електроенергії, природного газу, вугілля та твердого палива, що використовується домогосподарствами та/або організаціями, визнаними відповідною Державою-членом благодійною організацією. Що стосується таких благодійних організацій, Держави-члени можуть обмежувати звільнення або зменшення використання для некомерційної діяльності. Якщо відбувається змішане використання, оподаткування застосовується пропорційно до кожного

типу використання. Якщо використання незначне, воно може розглядатися як нульове;

- (і) природного газу та скрапленого газу, що використовуються як паливо;
- (j) моторного палива, що використовується в галузі виготовлення, розробки, випробувань та обслуговування літаків і кораблів;
- (k) моторного палива, що використовується для днопоглиблювальних робіт у судноплавних водних шляхах та портах;
- (l) продуктів, що використовуються для опалення.

Відповідно до пункту 3, Держави-члени можуть застосовувати нульовий рівень оподаткування до енергетичних продуктів та електроенергії, що використовуються для сільськогосподарських, садівничих та рибоводських робіт, а також у лісовому господарстві. Таким чином в ЄС оподаткування енергетичних продуктів та електроенергії є одним з інструментів покращання екологічної ситуації.

Відповідно до статті 7 Директиви 2003/96/ЄС, мінімальні рівні оподаткування у Співтоваристві, що застосовуються до скрапленого газу (коди товарів від 2711 12 11 до 2711 19 00), встановлюються за мінімальною ставкою 125. Стаття передбачає також можливість диференціювання комерційного та некомерційного використання скрапленого газу, проте у законопроекті відсутня інформація щодо способів застосування такого газу. Отже, мінімальна ставка, запропонована законопроектом, що складає 139,50, відповідає вимогам Директиви 2003/96/ЄС. Варто також звернути увагу на те, що дизельне паливо, що відпадає під коди товарів від 2710 19 41 до 2710 19 49, ставка на яке, відповідно до статті 7 з 1 січня 2010 року становить 330, є вищою, ніж встановлена у ПКУ 139,50, проте ці коди зазначаються у законопроекті як такі, ставка на які не зазнає змін.

Мінімальна ставка на етилований бензин складає 359 (коди 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45 та 2710 11 49) та свинцевий бензин 421 (коди 2710 11 31, 2710 11 51 та 2710 11 59), відповідно до Додатку 1 Директиви 2003/96/ЄС. Запропонована ставка у 139,50 повністю не враховує ставку, встановлену Директивою.

В той же час, варто зазначити, що Україна не має чітких зобов'язань щодо терміну імплементації Директиви Ради № 2003/96/ЄС від 27.10.2003 року про реструктуризацію системи Співтовариства щодо оподаткування енергопродуктів та електроенергії. Відповідно до Додатка XXVIII до Глави 4 «Оподаткування» розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» її положення мають бути впроваджені поступово, виходячи із майбутніх потреб України у сфері захисту навколишнього середовища та енергоефективності.

Виходячи з вищезазначеного, положення законопроекту суперечать асquis ЄС, водночас, беручи до уваги положення Угоди про асоціацію щодо умов та терміну імплементації Директиви Ради № 2003/96/ЄС, на даний момент, не суперечать міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000EED52E0081548200
Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2020/200883 від 03.11.2020

229287